

Gorzów Wlkp., 16 września 2024 r.

PS-VIII.431.18.2024.SBur

Pani
Katarzyna Ruta
Dyrektor
Domu Dziecka Nr 3
w Skwierzynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r., Nr 292 poz. 1720), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz.1477) - zespół kontrolny w składzie:

1. Sylwia Czujko-Bury - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 176-1/2024 z dnia 12 czerwca 2024 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
2. Magdalena Dziadas – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 176-2/2024 z dnia 12 czerwca 2024 r. – członek Zespołu kontrolnego

przeprowadzili **24 czerwca 2024 r.** kontrolę problemową w Domu Dziecka nr 3 w Skwierzynie, ul. Parkowa 2d. Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na 2024 rok. Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli. Dokonano wpisu do książki kontroli. Zakresem kontroli objęto sposób zapewnienia wychowankom dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, zgodnie ze wskazaniami dostosowanymi do potrzeb dziecka organizacji opieki nad wychowankami oraz kwalifikacji kadry placówki. Kontrola obejmowała okres od 01.01.2023 r. do dnia 23.06.2024 r. Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Katarzyny Ruty - Dyrektora Domu Dziecka Nr 3, która również udzielała wyjaśnień

podczas kontroli. Pobrano kserokopię listy wychowanków Domu Dziecka nr 3, wykaz osób pracujących z dziećmi oraz sprawdzono dokumentację potwierdzającą kwalifikacje wychowawców, specjalistów i Dyrektora placówki oraz odbyte szkolenia za okres od stycznia 2023 r. do czerwca 2024 r. Na dzień kontroli placówka zatrudniała 6 wychowawców, w tym: 1 wychowawcę koordynatora oraz 2 specjalistów -1 psychologa i 1 pedagoga.

W celu zbadania zakresu kontroli analizie poddano dokumentację 4 wychowanków kontrolowanej placówki, tj.: (nr 1, nr 2, nr 3, nr 4).

W szczególności ocenie poddano:

- diagnozy psychofizyczne, ich aktualizacje, plany pomocy dziecku i ich modyfikacje, oceny sytuacji dziecka, karty pobytu dziecka, karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię z opisem ich przebiegu, arkuszy obserwacji psychologicznych i pedagogicznych, zgody na pobyt w szpitalu psychiatrycznym podpisane przez rodzica/opiekuna prawnego, oświadczenia wychowanków, którzy ukończyli 16 lat – odnośnie wyrażenia zgody na pobyt w szpitalu psychiatrycznym;
- dokumentację potwierdzającą uczestnictwo wychowanków w zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie były wskazane.

Przeprowadzono również rozmowy z wychowankami w placówce, w oparciu o kwestionariusz wywiadu rozmowy. Pytania zawarte w kwestionariuszu miały na celu poznanie opinii dzieci na zagadnienia będące przedmiotem kontroli.

Wychowankom placówki zadano pytania otwarte i umożliwiono swobodne udzielenie wypowiedzi w warunkach indywidualnych (1 na 1 z kontrolerem), bez ingerencji opiekunów i innych wychowanków. Wypowiedzi zostały spisane w kwestionariuszu.

W dniu kontroli obecnych było 4 wychowanków na 14 wychowanków widniejących w ewidencji placówki.

Akta kontroli: str. 1-28

I. Ocena skontrolowanej działalności

W celu oceny adekwatności działań terapeutycznych i wychowawczych do potrzeb wychowanków zbadano diagnozy psychofizyczne, plany pomocy dziecku, karty pobytu oraz ocenę sytuacji dziecka.

a) Diagnozy psychofizyczne

Z analizy dokumentacji 4 wychowanków wynika, że wszyscy posiadają opracowaną diagnozę psychofizyczną, o której mowa w rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Diagnozy były sporządzone po przyjęciu dziecka do placówki, tj.: w przypadku wychowanków nr 1, nr 2, nr 3, nr 4 w terminie do 16 dni.

Omawiane dokumenty zawierają wskazane w przepisach elementy¹, podpisywane są przez psychologa. Diagnozy psychofizyczne zawierają, odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, programu terapeutycznego oraz pracy z rodziną dziecka. Posiadają dużą ilość informacji na temat potrzeb dzieci oraz planowanych działań na rzecz ich zaspokojenia. Dokumenty sporządzono m.in. w oparciu o rozmowy z dziećmi, analizy dokumentów, analizy wyników testów psychologicznych, rozmów z wychowawcami, specjalistami, obserwacji dziecka w relacjach interpersonalnych.

było *wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). Analiza dokumentacji wychowanków wskazuje, że w diagnozach uwzględniono wszystkie wymagane obszary, istotne informacje i potrzeby wychowanków oraz zalecono adekwatne działania terapeutyczne.

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: str. 483-508, 571-602, 717-744, 831-896

b) Plany pomocy dziecku

Analiza dokumentacji 4 wychowanków wykazała, że wszyscy posiadają plany pomocy dziecku oraz ich modyfikację, opracowane i podpisane przez wychowawców, wychowanka, dyrektora placówki, psychologa, pedagoga. W toku analizy stwierdzono, że plany uwzględniają obszary: I dane dziecka, informacje na podstawie jakich dokumentów opracowano plany pomocy, II cel pracy z dzieckiem, III działania długoterminowe i krótkoterminowe, IV analiza rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka w czasie jego pobytu w placówce, potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej i emocjonalnej, utrzymywania kontaktów z rodziną, potrzeb dziecka w sferze relacji społecznych, funkcjonowania dziecka w grupie, w środowisku rówieśniczym i szkolnym, środowiska z którego dziecko pochodzi, rozwoju edukacyjnego dziecka, wpływu sytuacji kryzysowej w rodzinie na rozwój dziecka i jego funkcjonowanie w placówce i poza nią, sytuacji prawnej i rodzinnej dziecka, termin, V ocena efektów pracy z rodziną dziecka prowadzonej przez pracownika socjalnego/asystenta rodziny. Wszystkie analizowane plany pomocy dziecku są spójne ze wskazaniami ujętymi w diagnozach psychofizycznych i adekwatne do zmieniających się potrzeb wychowanków. Analiza wskazuje, że było *wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). Zachowano terminy sporządzania dokumentu oraz zasady określone w przepisach prawa².

¹ § 14 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej,

² w § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej,

Odnosząc się do modyfikacji aktualizacji planów pomocy dziecku Zespół kontrolny stwierdził, że w przypadku wychowanki (nr 1 i nr 3) brak było dat ich sporządzenia o czym należy pamiętać.

Podsumowując plany pomocy dziecku, podlegające analizie, zostały opracowane z zachowaniem terminów oraz zasad określonych w rozporządzeniu. Dokonane ich modyfikacje uwzględniały zmieniającą się sytuację wychowanka.

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Rekomenduje się:

- aby pod każdą modyfikacją w planach pomocy dziecku widniała data jego sporządzenia.

Akta kontroli: str. 483-508, 571-602, 717-744, 831-896

c) Karty pobytu dziecka

Z kart pobytu badanych wychowanków wynika, że są one sporządzane co miesiąc. Dokumenty zawierają zapisy dotyczące funkcjonowania wychowanków zgodnie z obszarami i wymogami rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej³.

W wyniku analizy stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych kartach pobytu (adekwatnie do czasu pobytu wychowanka w placówce) są zapisy dotyczące pojawiających się trudności w poszczególnych obszarach funkcjonowania wychowanka oraz działań terapeutycznych, organizowanych dla wychowanka. Ponadto zapisy w kartach zawierały opis współpracy placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Miesięczne Karty pobytu dziecka uzupełniane są dokumentem pn. „Praca indywidualna z dzieckiem”, sporządzonym również przez wychowawcę. Dokument ten zawiera informacje na temat potrzeb dziecka i podjętych działań.

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: str. 343-482, 509-570, 603-716, 745-830

d) Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka

Z analizy dokumentów wynika, że okresowe oceny sytuacji dziecka⁴ sporządzane były dla wszystkich 4 wychowanków nr 1, nr 3, nr 4 było **wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902)*, było **wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902)*. Dyrektor placówki poinformował Zespół kontrolny, że nie otrzymywali zaproszeń na posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół kontrolny ustalił że, dokumentacja dotycząca posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka składała się z: Planu posiedzenia Zespołu do Spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w DD nr 3 w Skwierzynie, protokołu z posiedzenia Zespołu, informacji dotyczącej wychowanka (sporządzonej

³ §17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej,

⁴ art. 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

na potrzeby posiedzenia), zaproszeń na posiedzenie zespołu oraz pism informujących sąd o sytuacji wychowanka i zasadności jego dalszego pobytu w placówce. Zapisy zawarte w protokołach dowodzą o dokonaniu oceny aktualnej sytuacji rodziny dziecka, jego stanu zdrowia dziecka, metod pracy z dzieckiem i rodziną, możliwości powrotu dziecka do rodziny. Dokonano również modyfikacji planu pomocy dziecku. Wnioski z odbytych zespołów były adekwatne do sytuacji wychowanków. Protokoły zawierają podpisy wszystkich stron działających na rzecz dziecka i jego rodziny.

Zespół kontrolny stwierdza, że placówka w sposób prawidłowy prowadzi dokumentację dotyczącą funkcjonowania Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: str. 897-966, 970-978

II. Uczestnictwo wychowanków w zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych.

W celu oceny sposobu realizacji zajęć terapeutycznych dla wychowanków, posiadających wskazania do terapii, w toku kontroli poddano analizie: karty udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzone przez psychologa, pedagoga i osobę prowadzącą terapię z opisem ich przebiegu oraz arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

a) karty udziału dzieci w zajęciach specjalistycznych indywidualnych i grupowych⁵

Dyrektor jednostki poinformowała Zespół kontrolny, że w placówce odbywają się zajęcia indywidualne i grupowe dla dzieci wymagających takiej pomocy. Analiza dokumentacji wybranych wychowanków wykazała, że karty udziału dzieci w zajęciach specjalistycznych indywidualnych zostały sporządzone przez pedagoga i psychologa (zatrudnionego przez jednostkę) na osobnych arkuszach. Dokumenty zawierają tabelę z informacją na temat: danych dziecka, tematyki zajęć i uwagi. Na kartach udziału dzieci w zajęciach widnieją również podpisy specjalistów. Pod względem częstotliwości Zespół kontroli stwierdza, że zajęcia odbywają się według potrzeb każdego wychowanka. Tematyka zajęć jest spójna z zaleceniami wskazanymi w diagnozach psychofizycznych i planach pomocy dziecku. Z opisu przebiegu zajęć wynika, że wszyscy wychowankowie objęci byli działaniami prowadzonymi w kierunku budowania poprawnych relacji z rodziną, rodzeństwem, rówieśnikami, prawidłowego reagowania w sytuacjach konfliktowych lub stresowych, budowania własnej wartości. Zespół kontrolny stwierdza, że karty udziału w zajęciach specjalistycznych indywidualnych prowadzone są prawidłowo. Przekazana dokumentacja u było **wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*

⁵ § 17 ust. 1 pkt 3 oraz § 10 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

(Dz. U. z 2022 r., poz. 902), nr 1, nr 2, nr 3, nr 4 zaświadcza o prowadzeniu zajęć grupowych prowadzonych przez wychowawcę (listy obecności z imieniem i nazwiskiem dziecka oraz podpisem wychowawcy).

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: str. 232-343,29-134, 135-225

b) arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

Analiza dokumentacji podlegającej kontroli wykazała, że specjaliści zatrudnieni przez kontrolowaną jednostkę prowadzą arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych dziecka (oddzielne arkusze).

Arkusze obserwacji psychologicznych zawierają: dane dziecka, datę urodzenia, datę diagnozy psychofizycznej, zgłaszane problemy, zaobserwowany obszar zaburzeń, ustalenie kierunku działań wraz z terminem realizacji obserwacji. Uzupelnieniem arkusza jest dokument zawierający skalę pomiaru zachowania.

Prowadzony jest również arkusz obserwacji pedagogicznej zawierający: okres obserwacji imię i nazwisko dziecka, data i miejsce urodzenia, pesel, data przybycia do placówki, aktualna sytuacja szkolna, sytuacja prawna dziecka, aktualna opinia/orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz dodatkowe informacje dotyczące dziecka.

Zespół kontrolny stwierdza że, kontrolowana placówka spełnia wymóg w zakresie prowadzenia arkuszy obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych (zawierają one również badania pod kontem zachowania wychowanka), o których mowa w przepisach prawa.

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: 29-134, 226-231, 135-225

II. Wykształcenie oraz podnoszenie kwalifikacji kadry wychowawczej

W celu zbadania zgodności zatrudnienia z wymogami określonymi w przepisach prawa⁶ na dzień kontroli skontrolowano akta osobowe tj.: dyrektora, 6 wychowawców (w tym 1 wychowawcę koordynatora), 1 psychologa, 1 pedagoga. Wszyscy wychowawcy oraz specjaliści legitymują się dyplomem studiów wyższych na kierunkach wskazanych w ustawie. Z akt osobowych wynika również, że podnoszone są kwalifikacje pracowników⁷ analizowana dokumentacja posiada zaświadczenia o odbytych szkoleniach. Wynika z nich że, łącznie 6 wychowawców w tym wychowawca-koordynator w okresie objętym kontrolą odbyli w 2023-2024 r. 16 szkoleń. Natomiast specjaliści zatrudnieni w placówce tj.: psycholog - 9 szkoleń, pedagog -11 szkoleń. Tematyka szkoleń jest zgodna z pełnioną funkcją. Ponadto Dyrektor, jako pracodawca, złożył pisemny wniosek o udzielenie mu dostępu do Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym w celu weryfikacji pracowników. Z akt kontroli wynika, że nie figurują w ww. rejestrze.

⁶ art. 97 ust.3 oraz art. 98 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

⁷ art. 98 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: str. 20-27

III. Zapewnienie właściwej organizacji pracy wychowawczej (grafiki)

Dyrektor placówki został poproszony o przedstawienie grafiku pracy⁸ kadry pedagogicznej. Po przeanalizowaniu grafiku za miesiąc maj i czerwiec br. stwierdzono, że wychowankowie mieli zapewnioną opiekę w ciągu dnia, jak i w porze nocnej. W ciągu dnia opiekę nad wychowankami sprawowało przeważnie dwóch i trzech wychowawców, sporadycznie czworo wychowawców, w godzinach 6-14, 14-22. W porze nocnej opiekę sprawował jeden wychowawca w godzinach 22-6. Należy więc stwierdzić, że wymóg odnoszący się do liczby dzieci, będących pod opieką jednego wychowawcy, był zachowany i zgodny z rozporządzeniem. Zespół kontrolny stwierdza, że wychowankowie mieli zapewnioną odpowiednią opiekę wychowawców, co przekłada się na poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość zaspokajania potrzeb emocjonalnych.

W badanym zakresie nie stwierdzono uchybienia.

Akta kontroli: str.967-970

IV. Kwestionariusz wywiadu rozmowy z wychowankiem

W celu ustalenia opinii dzieci odnośnie udzielanego im wsparcia, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowy z wychowankami, aktualnie przebywającymi w placówce. W badaniu za pomocą "Kwestionariusza wywiadu rozmowy z wychowankiem" wzięło udział 4 wychowanków: 3 dziewczynki i 1 chłopiec w wieku od 14 do 17 lat. Dzieciom umożliwiono samodzielnie - bez ingerencji osób dorosłych - odpowiadanie na zadane pytania. Wychowankowie nie mieli między sobą możliwości konsultowania udzielanych odpowiedzi. W czasie badania nikt nie zgłaszał sytuacji aby wywierano jakichkolwiek na nie wpływ lub sugerowano odpowiedzi. Głównie pytano wychowanków o spędzanie przez nich czasu wolnego w placówce, o uczestniczenie w zajęciach specjalistycznych, a także, czy otrzymują pomoc i wsparcie ze strony wychowawców (również w nauce i problemach dnia codziennego). Analiza wypowiedzi wykazała, że wychowankowie w placówce czują się bezpiecznie i pozytywnie wypowiadają się na temat atmosfery panującej w placówce. W ważnych sprawach wychowankowie mogą zwrócić się do wychowawców, psychologa, pedagoga. Wychowankowie mają poczucie, że w placówce dorośli interesują się ich sprawami. Spośród 4 badanych wychowanków 3 uczęszcza na zajęcia z psychologiem i pedagogiem, terapeutą (zajęcia indywidualne i grupowe). Prawie wszystkie dzieci czas wolny najchętniej spędzają na terenie placówki, ale również na zajęciach dodatkowych. 4 dzieci stwierdziło, że w placówce czują się bardzo dobrze. Zespół kontrolny stwierdza, że wyniki z odpowiedzi dzieci potwierdzają ustalenia wynikające z analizy przedstawionej dokumentacji oraz wyjaśnień dyrektora.

⁸ § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej,

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w sposobie realizacji zadań z zakresu współpracy placówki opiekuńczo-wychowawczej z instytucjami na rzecz reintegracji rodziny.

Rekomendacje:

1. Pod każdą modyfikacją w planach pomocy dziecku powinna widnieć data jego sporządzenia.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki
Społecznej

Sylwia Czujko-Bury

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki
Społecznej

Magdalena Dziadas

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej